

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETESEK: 6-hasábos perit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A bagoly két szárnya.

Arad, márczius 9.

Kezdjük egy mesével, a mint most a klerikális szónokok az országában teszik, midőn gonosz ügyük hazug védelmét sértő célzatu anekdoták izetlen szatirájával akarják — ha nem is meggyőzővé — de legalább mulatságossá tenni, abból indulván ki, hogy az értelmetlen tömeg és saját pártjuk léha körének felfogása szerint annak van igaza, a ki nevet.

A mi mesénk azonban nem a nevetésre ható idegek érintését célozza, hanem azon rendeltetéssel bír, hogy tanúságot tegyen arról, mint lopják magukat közveszélyes egyének mások bizalmába s mint fejlődnek a pártfogolt barátból övéik megrontó gonosz szellemévé.

A mese egy néphit, mely szerint egy kifogástalanul fekete tyúk tojását ha valaki keblén melengetve életre ébreszti, a kikelt csipegő fiók időnként gonosz szellemévé, megrontójává alakul, melytől többé nem menekülhet, bár a csibét agyonpedesse vagy folyóba fullaszssa.

A lidércznek ezen különös meséje nagyon ráillik a jezsuita párt nagyreményű vezérére, Apponyi Albert grófra.

A muszkavezetés sötét napjaiból emlékezetes kifogástalanul fekete reakció letéteményeként került a magyar törvényhozás kebelébe, hol az alkotmányos közélet hevéből fejlesztve Sennyei báró szár-

nyai alatt már csipogó új konzervatív fiók, majd később nemzeti tollakkal ékeskedő, de még mindig bizonytalan nemű és fajú madár vált belőle. Mint ilyen dalolgatta látvány, behizelgő hargokkal világgá, hogy ő belőle rövid időn sas léssen, melyet egyik szárnyán a szabadelvűség, a másikon a nemzeti ébredés nagy eszméi fognak a magasba emelni.

A jövendölés csodamódon megyen teljesezésbe, azzal a kis különbséggel, hogy a nemzet megrontójaként született ludvércznek, a magyar mythosz apokalyptikus madarának nem sas, hanem bagolyfeje formálódott, az egyik szárnyát pedig nem a szabadelvűség, hanem az ultramontanizmus képezi.

A másik szárnyát most bontogatja, de a kik e gyanus madár természetrajzát behatóbban tanulmányozták, tisztában vannak vele, hogy ezt a szárnyat sem a nemzeti ébredés fogja képezni, hanem az aulikus, feudális reakció.

Ezzel a két szárnyával remél a sötétség madara a kormányképesség magaslataiig röpülhetni a vallás és a trón védelmének nevében.

Mert most már érkezettnek látja a fekete gróf annak az idejét, hogy ne csak Róma, hanem Bécs felé is színt valljon. Róma felé ezt tennie különben úgy sem volt szüksége, mert hiszen a jeles államférfiu úgy is hulla volt a jezsuita propaganda kezében — innen látszólagos következetlenségei és ingadozásai az ő ma-

gatartásában — s ugyanaz nap, melyen Irányi határozati javaslatát elfogadta, levelében változatlan hűségéről biztosította a pápát. A papság elejétől tisztában volt Apponyival, magáénak vallotta és tartotta. őt mindig; tudta, hogy szabadelvű ki-rohanásai nem egyebek, mint a hierarchia hatalmi érdekeinek az ultramontan abszolutizmusnak szolgálatában tűzött meg-tévesztések, népámitások. Magáénak valija őt az ultramontan papság ma is, midőn pedig ellenjavaslati csak oly elfogadhatatlanok a katolikus szempontból, sőt olyanabbak, mint a kormány egyházpolitikai javaslati; mert tudja, hogy a szükségbeli polgári házasság behozatalára és a gyermekek vallását szabályozó 68-iki törvények fentartására célzó javaslatainak ép úgy nincs komoly alapja, mint nem volt eddigi szabadelvű politikai színvallásának sem, s míg utóbbi csak arra volt hivatva, hogy befolyását a nép előtt öregbítse, addig a most benyújtott javaslatoknak csak az a rendeltetése, hogy azokkal az összes egyházpolitikai reformokat megbuktassa.

E körül tehát nem volna hiba; de Bécsben nagyon elrontotta a dolgát a fekete gróf; ott is tudták ugyan, hogy a magát szociális olajcseppekkel és liberális pirosítóval kendőzgető politikai chameleon micsoda szerzet, de a fejedelem és közvetlen környezete a harag és undor érzetével fordultak el tőle, midőn a budai honvédszobor koszorúzása alkalmá-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Hadur halála.

— Kéltemény prózában. —

I.

A szürkület aczélszine borongott a Lomniczi csucs felett. A hegyormok körül felhők kavargtak s a legmagasabb szirten haragos aróczai ült a menydörgő Hadur.

A tündérek félve bujtak el források ölébe, kövér moha közé. A pajros manók is komoran gunnyasztottak egy furosa felhődarabon. Előbb emberi koponyához hasonlított az a felhő, aztán szétfolyt s olyan lett, mint két egymásra dobott lábszárcsont, aztán meg lett belőle: kereszt.

A Hadur balján valamivel lejjebb guggolt a rötszakálu Armány, oldalt a szakadéokban boszorkányhad pihent. Csendes volt a magyar Olympus, mint zivatar előtt az erdő,

Egyszerre megnyílik a felhőpadló és lakos, pánczélos vitéz lép a komor isten

A vitéz nyomában csuklyás barát lépked, néken tekint körül, alig bírják lábai a resztől.

Hadur isten — szólt a vitéz — a sorsom lenn a földön, meghaltam. Nyok előtted. Ez a barát itt szolgál, öltem meg, hogy velem jöjjön a más-

Nem jól van az, vitéz. Ennek nem volt

Megint beállott a csend.

Az alacsony Tatra felől menydörgés közeledik. Villámlás, ézengés közt nehéz felhő repül, elől magas felhő párkányon kardját villogtatva Csaba királyné, nyomában hun s magyar daliák. Kardjuk villanása villám, mozdulásuk ég zengése, haragjuk az ellenség veszte.

A néma lég besötétül. Nincsen az égen csak egy fényes csillag, az is mintha nagyobb lenne mindig, mintha a föld felé közeledne. Száll az égen fényes ivben, lehull izzó ragyogással, akár csak az emberi szív, hogyha felgyújtják a vágyak.

Hulló csillag oda hullott az istenek sátorához, hulló csillagon egy angyal, fehér, fényes, szöke.

Elhalványul az istenek arcza, reszketve néznek reá a hősök.

— Mit akarsz itt? — kiáltá Hadur és rettenetes szavaira megdördült a felhők széles boltozata, bömbölve hullottak alá a gránit sziklák; tajtékosan rombolva bukott a völgybe a tarpataki vizeses megdagadt árja.

Az angyal felemelte jobb kezét és megszakadt a hangok és elemek vad háboruja.

Az angyal letette jobb kezét a barát vállára:

— Ezt akarom. Ez nem a tietek. Ott a csillagos magasság fölött vár reá a Láthatatlan.

Armány keserű mosolygással tekintett a Hadurra.

Senkisem felett. Minha megkövültek volna. És az angyal elrepült a barát lelkével a csil-

lagos magasság fölé, ahol már vár rájuk a Láthatatlan.

Beállt az éj már, mikor egy nehéz sóhaj-tás tört elő az öreg isten kebléből. Aztán felkelt és kezébe kapta rettenetes ouzogányát:

— Ezt a földet én szereztem, enyém a nép, aki lakja. Ki meri elvenni tőlem? Ti az enyémek vagytok itt köröttem. Utánam. Jó kardunkat nem győzte még ellenség. Foglaltuk vissza ezt a földet megint.

S leszállottak nehéz ködben a Poprád völgyére. Elmentek a Hernád völgyén szöke Tiszáig, szöke Tiszától öreg Dunáig, át a Dunán arra felé, ahol lakik a magyar fejedelem.

II.

Lenn a földön akkortájt Géza fejedelem országolt, ez a békés fejedelem, akiről azt írják a krónikások, hogy elég gazdagságot arra, hogy két istent szolgálhasson: azt a régit, a ki Ázsiából ide hozta népét, meg azt az újat, akit német papok terjesztettek.

Fehérvártól nem messzire, erdő mélyén pihent meg a csapat. Egy-két manó bekullogott a városba, hogy megtudja, mi újság. A többi had nyugalomra tért, el is aludt, csak Hadur nem tudott pihenni, Fárastzó a pihenése, nem jön álom sehogy a szemére.

Nehéz éjjel volt már. Megérinti valaki az isten vállát. Magas, szikár férfi állt előtte.

— Kelj föl!

Feláll. A férfi szelid zenéjü hangon mondja:

— Jer velem.

Szóltan indultak el Fehérvár felé. Megint a férfi szólt:

ból tervezett kibékülésnek utjába állott, s midőn a legutóbbi budget-vita végén is a koszoruzás alkalmával tanusított loyális magatartása miatt támadta a miniszterelnök személyét és botrányt idézett föl a képviselőházban.

Fölfelé tehát más taktikát lesz kénytelen Apponyi folytatni, s míg Róma felé bátran hangoztathatja továbbra is a liberalizmus hazug jelszavait, addig Bécs felé le kell hántania magáról a Kossuth-kultusz vörös lepleit, és vezekelnie kellend azon méltatlan komédiáért, melyeket azokkal ország-világ előtt üzött.

A fordulat ez irányban — bármily észrevétlenül — már megtörtént. Az Apponyi befolyása alatt álló jezsuita lapok már régen igen furcsa áramlatokban eveznek. Alig telik el nap, hogy a kormányt a radikálisokkal és magával Kossuthal kötött szövetség címén ne denuncziálják fölfelé, s nyilvános titok, hogy a legutóbbi országos nagygyűlésnek is Kossuth-tüntetés jellegét akarták kölcsönözni felbérelt agent provocateur-jeik által.

Azóta megvan Szapáry-val is a kibékülés, feledve a Hentzi-szobor kudarcza mindkét részről; a frigykötésnél Zichy Nándor, Eszterházy Miklós Móricz és a kormánypártból kilépett alszabadelvű magnás képviselők képezték az asszisztenciát, és nem fognak hiányozni a közbenjárók sem, kik a konfessziót tevő alakoskodónak — *tévelygőnek* már tisztesség volna őt nevezni — Bécs felé utját ne egyengessék.

Közben várakozásteljesen tekintenek Turin felé, lesve-várva a nagy száműzött halálát, mert azt remélik ettől a gyászos esettől, hogy megbontja a kormánypárt és függetlenségek közötti koalíciót, s a végtisztesség iránt emelendő messze menő követelések ellenében kisebbségben marad s megbukik a kormány, vagy legalább is elveszti országos népszerűségét s jogsultabbá teszi a *kormánybuktatás* címén az egész ellenzéknek állásfoglalását a kormányjavaslatok elen. Ez esetben még bekövetkezhetnék az a forrón óhajtott, de már-már veszendőnek hitt kívánatos körülmény, hogy a kormány megbukhatnék, mielőtt Apponyinak és az ő jezsuitáinak

— Tudom mit akartok. Karddal akarjátok kiirtani az új hitet. Hasztalan, a ki kardot von, kard által vész el.

— Idegen férfiú, megölte ezt a népet, ha kardját elveszitek.

— Nincsen ott ellenség, a hol meghonosul a szeretet. A ki az új vallásban hiszen, ha megál is él.

— A szeretet . . .

— Nézz oda.

Es a csillagtalan, setét égboltozat ketté nyílt. Angyalok éneke zengett az éjszakában. Az angyalok között egy megdicsőült női alak.

— Ki az ott?

— A mig néped őshite minden vonását el nem veti, országod védő asszonya. A lovagias gondolkodás előtt istenített ideál Elvész a pusztító kard, de megmarad a bátor lelkesedés.

Es elejti karját a Hadverő és a férfi ölbe hull.

— A fény megöl . . . Ki vagy idegen? Látod-e a jövőt? Nem felejt-e el népem? Nem lesz-e satnya, megvetett?

— Lengjen fölötte szellemed.

— Ki vagy?

— En vagyok, a ki elöttem, hogy életemet adjam e világ bűneiért.

Es zokogva sirtak a patakok, fák, virágok tünderei. Hadur nem volt többé.

HAMVAS JÓZSEF.

az egyházpolitikai javaslatok elleni szavazás országos vesszőfutásán keresztül kellene esniök. Sőt e kecsegtető kilátás annyira büvkörébe vonta az újraéledő, reménykedő pártot, hogy egy szélbali jezsuita által a Kossuth visszahonosítása iránt benyújtott kérvények tárgyalását sürgette meg, míg egy másik oszlopos jezsuita a katonai levelezések dolgában benyújtott kérvények tárgyalását követelte. Mert hátha még késik a halál nemtője a fákyta eloltásával, s elesnek az alkalomtól a jezsuita párt, hogy a nagy halott ravatala körül égő lángokkal gyújthatná föl a magyar államnak alig-hogy betetőzött épületét.

Ezt az alkalmat nem szabad elszalasztani sehogy és semmiképen sem. Egy Kossuth-vita minden áron! ez a jezsuitákjelszava; fel fogják azt idézni Apponyi titkos és nyílt hívei okvetetlenül már csak azért is, hogy vezérük, Apponyi Albert gróf az ő *loyalitásával tüntethessen fölfelé*, s jóvá tegye, a mit ez irányban eddig vétkezett. Mert a ki megtagadta a szabadságot, megtagadja az annak haldokló bajnokát is, mert a bagoly, melynek egyik szárnyát immár az ultramontanizmus emeli, csak úgy röpülhet céljai felé, ha a másik szárnya az — *aulikus reakziótól kölcsönzi erejét*.

BELFÖLD.

A jövő évi hadügyi költségvetés.

Wekerle miniszterelnök tegnap több óráig értekezett Krieghamaer lovassági tábornok közös hadügyminiszterrel. E tanácskozások a hadügyi kormányzat jövő évi költségelőirányzatának megállapítására vonatkoznak, a melynek tervezetét a hadügyminiszteriumban már elkészítették. A delegációk ugyanis, a melyek az idén Budapesten fognak ülésezni, május végére, vagy legkésőbb június elejére össze lesznek hívandók. Az 1895 évi egész közös költségelőirányzat megállapítása legközelebb valószínűleg Bécsben. tartandó miniszteri tanácskozásokban fog bekövetkezni.

A képviselőházból.

— Az „Aradi Közlöny” külön tudósítójától. —

Budapest, márczius 9.

A vita a képviselőházban tényleg már végkép ki van merítve; most már unalom uralja ez egész képviselőházat és annak karzatait: beszéljen bárki, bármit, — nem tud érdeklődést kelteni. A világ most még legfeljebb Eötvös Károly nagyszabású beszédére és végül Apponyi Albert gróf zárbeszédére, és Szilágyi Dezső fejtegetéseire kíváncsi. A többi egytől-egyig bátran elhallgathatna és kitörölthetné nevét a szónokok névjegyzékéből.

Valóságos lefokozása a vita színvonalának és értékének, hogy p. o. egy Battyányi Tivadar gróf egyáltalán felmerül ily vitában szólalni. Minden gondolat nélkül való össze-visszahadarás volt az ő beszéde, melyet megérteni is nehéz, mert a jó gróf ur elfelejtett fiatal korában írni-olvasni megtanulni és így csak ötlött-hatolt; legfeljebb némi gyanúsítási igyekezettel tudott még egy percze figyelmet kelteni, de csak azért, hogy azután alaposan megleckéztetve a közoktatásügyi miniszter által, szinte könyörögve kérjen bocsánatot: Hiszen ő a legjobb véleménynyel van a miniszter személyéről és minden gyanúsítás vagy kicsinylés távol volt tőle.

Láng Lajos kétségtelenül érdekes, finem beszédet tartott tegnap és Ugronnak alaposan megfelelt.

De végre is, arra alig van már szükség. Ugron nagy hangzású szólamai rögtön el-

puffannak, mihelyt az ember még egyszer elolvassa, vagy csak gondolkozik is felettük.

Ugron Gábor valóban fekete tintába alaposan bemártott ultramontan ur. Tetszett is Polonyi Gézának; csak úgy tombolt örömeiben, az a Polonyi, a ki tudvalevőleg megszavazza a kötelező polgári házasságot. Pedig minő üres, mondhatni valótlan frázisok azok, a melyekre kár volt annyi szép szót és annyi ügyesen kieszelt mondatokat vesztegetni.

Ugron Gábor két argumentummal akarta megdönteni a kötelező polgári házasságot. Először azt mondja, hogy nem szabad elvű, mert nem enged szabad választást arra nézve, hogy ki előtt esküdjenek, és másodsor, — és erre legnagyobb súlyt fektet, rontja az erkölcsöket, mert megfosztja az embereket vallásos érzületüktől. Van ezután nagyon sok ember, a ki ezt első hallásra el is hiszi, vagy legalább tetszetősnek találja.

Pedig kritikán alóli, egyszerű ráfogás!

Végezzünk először a szabadsággal.

Minő blosphemia! Melyik nagyobb szabadság? Az-e, melyet a kötelező polgári házasság lehetővé tesz, midőn azt mondja a törvény: A házasságnak minden jogi oldaláról vonatkozólag, amely jogi kérdések okvetlenül az állam fenhatósága alá tartoznak, (azt különben a képviselőházban senki sem merte tagadásba venni) elémbé jöttök és én biztosítalak benneteket arról, hogy minden jogi kérdésben akár elválásról, akár örökösödésről legyen szó, én védlek, még pedig minden polgárt egyformán, egy törvény alapján, de az egyházi áldásért bátran elmehetsz a paphoz, sőt azt kívánatosnak is tartom.

Vagy az ugynevezett tetszés szerinti házasság nyújt-e több szabadságot, melyet Ugron javasol, ahol az állampolgár kényszerítve van a kettő közül csak egyet választani, mert mind a kettőt nem választhatja és így a kelemetlenebb collissióba kerül; mert vagy vallási lelkiismeretét és érzületét kell feláldozni és a polgári hatóság elé menni, vagy fel kell áldozni minden jogi és anyagi előnyeit és elmenni a paphoz, mikor aztán nincsen több módja visszamenni a hatósághoz. Ezt nevezi Ugron szabadságnak!

Ugronék a következőképen okoskodnak: „Te állam, fogd meg annak a polgárnak a fülét, miután én nem vagyok elég erős arra, hogy magamnak biztosítsam, és czipeld hozzám a templomba, először hogy nekünk fizessen, másodsor hogy nagy befolyásomat gyakorolhassam a családalapításnál. Allam ez a te kötelességed az én érdekemben, — másként nekem bajom eshetik és a polgárok cserben hagynak.”

Igy néz ki Ugronnak a szabadsága, szabadelvűsége és közérdek védelme. — Azért toporzékol annyira az állam fennhatósága ellen, az állam befolyása ellen. Mintha az állam más volna mint a nemzet összessége! Mintha az államnak nem volna épen Magyarországon leginkább a legnagyobb befolyására szükség! Abban az országban, a hol annyi különböző nemzetiség van, abban az államban, a mely első sorban magyar, a mely a magyar fajnak védője és gyámolítója. Szép magyar nemzetipolitika az Ugroné és az Apponyi!

A legnevetesegebb még a szoczializmusal való fenyegetés, mert állítólag a va m érzület lesz lerontva. Hát ezek a jó urak felejtik, vagy nem akarják tudni, hogy ki ért gium a legvallásosabb és a mellett a legkínáltabb ország a világon, egy olyan ország sebére bevallott ultramontan majoritás va óta, a hol az emberek annyit járnak hogy a korcsmáknak alig jut közönség. MIHALY. mentesen meg bennünket, hogy a!

zad év mulva annyi szociálista bajba keveredünk, mint Belgium.

Ilyen fogásokkal, ilyen nagyhangzú üres frázisokkal akarnak a közvéleményre hatni. De a közvélemény okosabb, józanabb és az ilyen dolgoknak semmiképen sem ül fel. Az egyházpolitikai reformoknak az országban még sokkal nagyobb a majoritásuk, mint magában a képviselőházban. Y.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, márczius 9.

Kezdeté d. e. 10 órákor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Eszterházy Kálmán, Josipovich, Hock János.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Csáky, Szilágyi, Hieronymi, Josipovich.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Teleki József gr. a napirend előtt felszólalt és Bartók Lajos tegnapi beszédének azt a részét hozta szóba, amelyben Bartók azt mondta, hogy egy pestmegyei községnél valaki száz forintot deponált a liberális nagygyűlés céljaira, kijelentvén, hogy — ha kell, ad még többet is. Bartók négy szem közt kijelentette szólónak, hogy ez a bőkezű valaki — szóló. Nem kételkedik Bartók jóhiszeműségében, de kijelenti a leghatározottabban, hogy ez a hír nem igaz. Egyben pedig hangsúlyozza, hogy különben, ha áldoznék is olyan mozgalmakra, amelyeket fölölel a nemzet zöme, azt joggal és büszkén tehetné és tenné. (Helyeslés.)

A kötelező polgári házasság.

Hock János: Okolicsányi László!

Károlyi Gábor gr.: No ezt a buffetből fölény hallgatni! (Derűtség.)

per Okolicsányi László mindenekelőtt a liberális nagygyűlés fölött moralizál és nem tudja megérteni, hogy mire való volt ez a nagy tüntetés, holott a kormány azt hirdeti, hogy javaslatának sorsa biztosítva van az egész vonalon. Hasonlóképen csodálkozott affőlött is, hogy miért nem volt a rendőrség most is olyan erőszakos, goromba, mint a véderő vita alatt? Szólván a reformról, annak eredetét ő is az elkeresztelési rendeltetire vezeti vissza, de az ebből kimerült igazam és zavart nyak-kába rója, mert szankció nélkül való törvényt erőszakkal akart keresztül hajtani. Nem szavazza meg a javaslatot. (Helyeslés balfelől.)

Madarász Imre ugy is mint függetlenségi képviselő, ugys mint reformatus lelkész meg szavazza a reformot. Vallási érzelmeket a javaslat nem sért, ez meggyőződése. Épen ezért nem beszél hosszasan; ismételtén csak kijelenti, hogy a javaslatot megszavazza. (Zajos éljenzés jobbfelől és a szélsőbalon.)

Asbóth János szerint mindenkinek joga van a maga eszével gondolkodni...

Károlyi Gábor gróf: Ha van! (Viharos derűtség.)

Asbóth János: Ugy gondolkozik a maga eszével, (Derűtség.) hogy a javaslatot nem fogadja el. Mindamellott elismeréssel szól Szilágyi Dezső beszédének nyugodt hangjáról. (Felkiáltások: Szavazzunk! Elnök csenget.) Különsnek tartja, hogy amíg a világi elemek egyáltalán a szabadelvű pártból, azok t. i., akik egyházpolitikát nem helyeslik, addig Rad-Szilágyi pártban, mintha a vallás laikusra és papra egyaránt tartoznék. Ez azt jelenti, hogy a pártmánpárton respektálják a papzsákot és a papokat nem akarják elmozdítani a papusos fazéktól. A liberális sajtó megkérdésre a kezét, hogy ő erről nem tehet. Károlyi mosta kezét a közönségi beszédek fölött. (Derűtség balfelől.) Szól aztán Károlyi gróf aegise alatt indítottak...

Rózenberg Gyula: Különb hazafi mint maga! (Helyeslés.)

Asbóth János kijelenti, hogy az államtitkárnak e mozgalomban mondott beszéde nem egyéb, mint a politikai ellenfelek bevádolása a tömegek előtt. A javaslat ellen összehordva hetet-havat, kijelenti, hogy ő nem orthodox zsidó s hogy benne ugyanaz a vér foly, mely folyt a Bécs ellen „pro Deo et libertate!“ harczolt Asbóth János ereiben. (Derűtség.)

Budapest, márczius 9. (Saját tudósítók távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítók a következőket sürgönyzi:

Asbóth beszéde után ismét vihar tört ki.

A nemzeti párt öt perc szünetet kért, az elnök megtagadta, mi Horánszkyt, Polonyit és Ugront felszólalásra birta. Negyedóraig tartó kiabálás után mégis szünet nélkül folytatták a tárgyalást.

Nedeczky Jenő a javaslat ellen beszélt. A holnap ülésen Eötvös Károly beszél.

A gyermekek vallása.

— Bizottsági tárgyalás. —

A képviselőház közoktatásügyi bizottsága Schvarcz Gyula elnöklele alatt folytatta a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.

A kiküldött albizottság előterjesztvén az első és második szakaszok szövegezésére nézve javaslatát, gr. Csáky miniszter annak kijelentésével, hogy az albizottság által bemutatott szöveg a múlt ülésben jelzett álláspontja tekintetében öt nem ingatja meg, kiemeli az új szöveg némely hiányait.

A szakasz több pontjának tárgyalása folyamán a bizottság elvileg a következőknek felvételét határozta el, a szövegezés végleges megállapítását későbbre halasztván:

A bevett vagy törvényesen elismert vallások egyikéhez sem tartozó szülő jogosítva van megállapítani, hogy saját nembeli gyermekei a bevett vagy törvényesen elismert vallások melyikében neveltetnek. Ha az illető szülő ezt nem állapítja meg, mindkét nembeli gyermekek a másik szülő bevett vagy törvényesen elismert vallásában nevelendők. Ha egyik szülő nem tartozik valamely bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezethez, azon esetben a szülők egyszer s mindenkorra megállapítják azt, hogy gyermekeik melyik bevett vagy törvényesen elismert vallásban nevelendők. Ha erre nézve a tanköteles kor eléréseig nem egyeznének meg, azt, hogy a gyermek mely bevett vagy törvényesen elismert vallásban neveltesse, a törvények meghallgatásával a gyámhatóság állapítja meg.

A törvényjavaslat többi szakaszi érdemleges módosítás nélkül elfogadtatván, illetőleg az előző szakaszoknál történt megállapodások értelmében újra szövegezendőknek határozatván, az ülés véget ért.

Városi közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1894. évi márczius hó 14-ik napján d. u. 4 órákor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

32. A tanács jelentése a vásártéri honvédhuszár laktanya kibővítése iránt.

33. A légszuszvilágítási társulat előterjesztése a város közönségével kötött szerződésnek felmondása ügyében.

34. A gazdasági szék jelentése a Szt.-Péter-téri iskola épületében levő pinozehelyiség bérbeadása iránt.

35. A tanács jelentése a Sármezey-család által a felső temetőben építtetni szándékolt kápolna tárgyában.

36. A tanács jelentése a fa- és fémipari iskola tervezett külön épülete telkének kijelölése iránt.

Arad, 1894. márcz. 9-én.

Kiadta:
INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órákor 765.3 milliméter, délután 2 órákor 764.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° — 0.9, délután 2 órákor C° + 9.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor DK. 6. délután 2 órákor D. 6. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Bomba az olasz képviselőház előtt.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —

Az „Aradi Közlöny“ tegnap reggel rendkívüli kiadásban adta tudtul azt a merényletet, amely az olasz képviselőház előtt folyt le. Rendkívüli kiadásunkat még a délelőtt folyamán széjjelhordattuk helybeli előfizetőinknek, a vidék részére pedig az alábbiakban teszszük közzé:

Róma, márczius 9. (Saj. tud. táv.) Az olasz képviselőház palotájának bal sarkánál az este rettenetes dőréjjel bomba robbant fel.

Midőn a robbanás folytán keletkezett füstfelhő szétfoszlott, négy embert találtak a földön elterülve. Egyikök, egy lovas katona és egy idősebb őszszakállu férfiú jajveszékelve feküdt a földön. Lábai darabokra szakgatva, melle széttépvé, egyik karja összezúzva volt. A katona fején sérült meg. A másik két férfit csak a légnyomás terítette le a földre és csakhamar magukhoz tértek.

A palota hatalmas terméskő koczkái több helyütt megrepedeztek, a sarokkő helyéből kimozdult.

A megsebesülteket a csendőrök kocsira tették s ekkor kinos jelenet folyt le. A nép azt hitte, hogy a merénylet elkövetőit fogták el és szállítják. A feldühödött nép megrohanta a kocsit, hogy a vélt merénylőket meglyncheljék. A támadók rögtön visszavonultak, belátván, hogy tévedtek. Három munkást elfogtak.

A merényletet anarkisták követték el.

A kamarának ma kellett volna határozni a szicíliai zavargásokban híressé lett de Felice Giuffrida szocialista agitator és képviselő ellen indítandó bünvádi eljárás ügyében. A gyűlést azonban ma délután 5 órákor Crisei miniszterelnök kérésére, ki még mindig rekedt, holnapra halasztották. Az anarkisták a kamara ezen határozatáról mitsen tudtak s bombamerénylettel akarták üdvözölni a kamara határozatát anarkista társuk felett.

Egy bérkocsis a merényletre vonatkozólag azt vallotta, hogy egyik pinczeablakból gyöngye lángot látott fellobbanni és azért elkiáltotta:

— Kigyulladt a képviselőház.

Ebben a pillanatban hangzott el a rettenetes dördület.

Öten sebesültek meg, köztük két katona. Három sérülése súlyos. A sebesültek egyikének amputálni kellett egyik lábát. Egy sebesültet a kórházban rendőri felügyelet alatt tartanak.

A bomba robbanása bezúzta az ablakokat a képviselőház palotájának és a szomszédos házaknak belsejében, valamint a külső frontján.

Róma, márczius 9. (Saj. tud. táv.) A bombamerénylet következtében letartóztatottakat ismét szabadon bocsátották. A bírói vizsgálatot folytatják. Két sebesült állapota rosszabbodott, egyik a lábát amputálták, a többiek javultak. A robbanás színhelyét tömegesen látogatják.

Róma, márczius 9. (Saj. tud. táv.) A tegnapi bombaexplosio a képviselőház üléstermében semmiféle kárt nem okozott. Az ülést akadálytalanul meg lehetett nyitni. A képviselőház nagy többséggel hozzájárult de Felice Giuffrida kiadásához az állambiztonsága elleni összeesküvés és polgárháborúra izgatás miatt és

megadta a felhatalmazást, hogy Giuffrida továbbra is fogva tartassék.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Március 10. —

Enyhe. — Északon csapadék.

Az egyházipolitikai viták folyama alatt az országgyűlési tárgyalásokról részletes és tárgyilagos tudósításokat közöl Budapestről érkező hírviratok alapján az

„ARADI KOZLÓNY.”

Lapunkból a közönség már a kora reggeli órákban kimerítő tudósításokat olvashat a nagyfontosságú, óriási elvi harcokról, melynél nagyobb és jelentősebbet, az ország közügyeire kihatóbbat, 1867-óta a magyar törvényhozás nem vívott.

Az „Aradi Közlöny” csak nem egy teljes nappal megelőzi távirati tudósításaival az összes fővárosi lapokat, a melyek késő délután érkeznek Aradra, míg az „Aradi Közlöny”-ből már kora reggel értesülhet a közönség mindama nagy érdeklődéssel és ország-szeretettel kiváncsisággal várt vitákról és eredményekről, a melyek előző nap a parlamentben történtek.

Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól kezdve.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokzatán olvashatók.

HIREK.

Március 10. Szombat. Róm. kath. naptár: 40 vértanu. — Protestáns naptár: 40 vértanu. — Görög-keleti naptár (február 26.): Porfir. — A nap két 6 óra 8 perczkor, nyugszik 5 óra 42 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Költőgyűjtemény nyitva van szerdán és szombaton 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Poigari iskola, földszint.

Március 11. Az aradi polgári takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Március 11. A Széchenyi-gőzmalom rendkívüli közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

— **Személyi hír.** Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán tegnap este Pécskáról hazatért. Bulcsi János és Lajos tábornok, lovasági dandárparancsnok tegnap este Szegedről Aradra érkezett.

— **A hivatalos lapból.** A főrendiház 1894. évi március 8-án tartott ülésében az igazoló bizottság jelentése alapján Zichy József gróf, Breuner Ágoston gróf és Jósika Andor br. örökös főrendiházi tag nevét a főrendekok jegyzékébe pótlólag beiktatta.

— **Kossuth Lajos halálhíre.** Tegnap a déli órákban futó tüzként terjedt el Aradon Kossuth Lajos halálhíre, mely város-szeret mély megdöbbenést keltett. A hír szerencsére nem bizonyult valósnak, mert bár Kossuth állapota komoly aggodalmakra ad is okot, mégis remélhető, hogy a katasztrófát sikerül elodáznia.

— **Gépvatás a nyomdában.** Ma délelőtt 11 órakor avatják fel sz „Aradi Nyomdatársaság” új gépét, melyhez hasonló nagyságú a vidéken sehol sincs. Komoly méltósággal áll a gépszoba közepén a hatalmas szörnyeteg, polirozott, fénylő csavarjain megtörve a besurranó napfény, s várja a pillanatot, hogy kidobhassa magából a nyomás első százpéldányát. A nyomdatársaság igazgatósága ez alkalomra emléklapot ad ki, melynek nyomása lesz első munkája az új gépnek. A háromszor színezett emléklapon az „Aradi Nyomdatársaság” részvényeseinek, az „Aradi Közlöny” szerkesztőségi tagjainak, a nyomdatársaság vezetőségének és a nyomdai személyzet több tagjának neve lesz. A gép-

avatásra az érdeklődőket szívesen látjuk. Adja Isten, hogy a nyomda díszét képező gépből, mely pár óra múlva megkezd munkáját, sose fogyjon ki a nyomtatni való.

— **A Maroszályozás.** Rapaiics Radó miniszteri osztálytanácsos, a vízi ügyek vezetője ma és a legközelebbi napokon a Paulis-makói partvonalon folytatja szemlélését. A miniszteri osztálytanácsost utjában kiváló folyammérnöki szakértők kísérik.

— **Aradmegye közigazgatási bizottsága** ma délelőtt 9 órakor Fábrián László főispán elnöke alatt rendes havi ülést tart, melyre újlag felhívjuk a bizottsági tagok figyelmét.

— **A borossebes-menyházi vasút.** A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesületben tegnapelőtt Bodányi Ödön a borossebes-menyházi vasútról és ezzel kapcsolatban a mozdony-gyártás haladásáról tartott előadást. A 22 kilométer hosszú borossebes-menyházi helyiérdekű keskenyvágányu vasutat Wenckheim Frigyes gróf saját költségén építette 300.000 forintért. E pálya, dacára a felmerült nehézségeknek, járóművekkel bőven felszerelve, kilométerenkint csak tízezer forintba került. Wenckheim félmillió forintnál többet ruházott be a borossebesi uradalom vasutjai, vasgyára, mészke-menczei, márványfűrész és egyéb iparműveibe, a kis Borossebesnek ajándékba adott villamos világítást, amelyet most már a parasztházakba is bevezetnek. Bodányi ezután kimutatta, hogy az új mozdonyokkal a legolcsóbban és könnyű sinekkel épült keskeny vágányu vasutak szállítóképesége éppen olyan, mint a jelenleg alkalmazásban levő mozdonyokkal felszerelt rendes lassujárásu helyiérdekű vasutaké. A keskenyvágányu vasutak azonban kisforgalmu vidékeken sokkal ügyesebb és élénkebb forgalmi eszközt nyújtanak. Most már a nagy vasutak új mozdonyai és berendezései is a keskenyvágányu vasutak rendszerének fejlesztésében elért vívmányok mintájára készülnek. A boszniai és hercegovinai keskenyvágányu államvasutak új Klös-e-féle mozdonyai éppen olyan nehéz vonatokat húznak, mint az elsőrendű vasutak háromtengelyű nagy teher vonatmozdonyai, új teherkocsiai pedig 15 tonna teherképeséggel bírnak, míg a nagy vasutak kocsijai csak 10 tonnát szállítanak.

— **Vidéki zsurnálistika.** A „Temes-Vingai Híradó” szerkesztője a lap vezetésétől visszalépven, tegnap az érdekeltek küldöttsége felkérte Cs. Endes Dániel hírlapíró, hogy a lapot hazafias szellemben az „Aradi Híradó”-mellett szerkesztsze tovább. Cs. Endes Dániel hétfőn megjelenő lapja mellett, a „Temes-Vingai Híradó” felelős szerkesztésére is vállalkozott az esetre, ha a lap programjából a Schaffer-család üldözését elejtik.

— **Talált pénz.** Az aradi néhai kereskedelmi bank bukásakor perben állott az „Allgemeine Depositenbank” 30.000 frt tőke és járuléka erejéig, a melyek biztosítására 40.000 frtot helyezett bírói letétbe. Most — mint értesülünk — a per a néhai kereskedelmi bank javára dült el a letétből kiutaltványozott 40.000 frtnyi talált pénzt arányosan fogják felosztani az érdekelt részvényesek között. Még is ér valamit egy aradi kereskedelmi bankrészvény.

— **Baleset.** Tegnap este a vasutnál áru-rakodás közben egy munkás oly szerencsétlenül esett le a kocsiról a sinekre, hogy két oldalbordáját eltörte. Kórházba vitték.

— **A tavaszi vásár.** Tegnap kezdődött meg az aradi tavaszi országos vásár. A márhavásáron szokatlanul nagy a felhajtás. Vevő is van elég. A belső vásár gyengén indul.

— **Ló- és kocsis-összeírás mozgósítás esete.** Tegnap érkezett le a honvédelmi magy. kir. miniszter leirata Arad vármegye törvényhatóságához, a melyben elrendeli, hogy a törvényhatóság területén levő valamennyi ló és kocsi a közös hadsereg és a

magyar királyi honvédség szükségletének mozgósítás esetében leendő fedezése céljából március 14-től március 30-ig bezárólag összeírassék. Ezen rendeletet a honvédelmi miniszter megküldötte valamennyi törvényhatóságnak, a melyek mozgósítás esetében kénytelenek kívánatra összes lovaikat osztályozás szerint beszoigáltatni. Ezen rendelet alól kivételt csakis az Ő Felsége udvartartásához szükséges lovak képeznek.

— **Üdvös mozgalom.** Az aradi tanítók nagy szolgálatot tesznek azon igazán üdvös mozgalom által, melyet az elemi iskolákban használt irkák reformálásával céloznak. Az ujtás abból fog állani, hogy az irkák homlokzata feltűnő jelvénynyel lesz ellátva, mely elejétveszi azon kellemetlenségnek, a mely az irkák össze-vissza forgatásából származik, a kezdő gyermek nem tudván ugyanis, hol van a homlokzat, egyik lapon lefelé, a másikon pedig fordítva veti a betűket. Ujtást terveznek még a vonalrendszerre nézve is, a mennyiben az eddig megállapított vonal-távolságok megfelelőbb méretekben lesznek alkalmazva, valamint tekintet lesz arra is, hogy a legfelsőbb fokozaton a növénydékék már az írásban nagyobb önállóságra tegyenek szert. Gond lesz fordítva a papír színére, jóságára és arra is, hogy drágább ne legyen a mostani irkáknál. Nem kételkedünk abban, hogy az iskolai hatóság, mely hivatva van a taneszközök meghatározására, ezen a céljának megfelelően igérkező helyjes ujtáshoz megadja a szankciót.

— **Vingai ügyek.** Schaffer Vilmos vingai rendőrkapitány ellen Marton János és vele egy huro pendülő társai azt a panaszt emelték, hogy Schaffer kapitány Ő Felségének a ferenozrendi szerzetesek ügyében hozott határozata ellen izgatta a bolgár népet, meg hogy a vingai plébános-választás alkalmával a rokona, Rankov jelöltsége mellett foglalt állást. A panaszokat a vármegye alispánja személyesen vizsgálta meg Vingán és mivel azok teljesen alaptalanok, a panaszokat elutasította. Schaffer Vilmos vingai rendőrkapitány len a további eljárást beszüntette.

— **Végzetes szerencsétlenség történt** tegnapelőtt a Kossuth-utca 48-ik számú háznál. A ház kapujában három kis gyermek játszott, midőn hirtelen nagy robajjal bedőlt a két méter magas sulyu kapu. Két gyermek szerencsésen megmenekült a veszélyből, hanem a harmadikat maga alá temette a kapu. Az 5 éves Pick Istvánt még élve huzták ki sulyos sérüléseivel a kapu alól. A gyermeket Köpf Kálmán dr. gyakorló orvos részesítette első orvosi segélyben. — A rendőrség részéről Rámer István rendőrhadnagy ejtette meg a helyszíni vizsgálatot s megállapította, hogy a szerencsétlenséget a sarokvasak meglazulása okozta. — A sérült gyermek állapota sulyos, de nem reménytelen.

— **Katonai lövésár.** Ma reggel 8 órakor a vásártéri laktanyánál katonai lövésár lesz. A vásárra több főtiszt érkezett Aradra s így a lovak jó áron fognak kelni.

— **Felakasztotta magát.** Kohut Jánosné szül. Román Anna 56 éves, aradi ács neje tegnap délelőtt Sár-utca 2. számú lakása ajtaját magára zárta s az ajtó sarok-vasára felakasztotta magát. Tettét a szomszédok még idején észrevették, betörték ajtót s a halni készülő asszonyt élve levá. A rendőrség részéről Tisich Mór dr. leti orvos és Jók Béla rendőrfogalmaztak meg a helyszínen s megállapították, hogy az asszony házi perpatvar miatt megválni a világtól. 94.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi hitványegylet jelentése szerint fizetésektelenségek: Rügner Vilmos divatkereskedő, Steiner László kereskedő, F. — továbbá Andri Ulrich (Temes-Henrik (Pancsova).

— Lopás a vásárbán. Kohrnacker Antal beállított tegnap a feleségével Leitner Jánosné vásári bódéjába s ott cipőket próbálgatott. Próbálgatás közben elemelte a vásáros asszony 10 frttal terhelt börtárczáját s eltűnt. A káros idejében észrevette a lopást s Kochnackernét addig tartóztatta, míg a férje visszatért. Ekkor rendőrt szólított s a jómadarat a kihágási bíró elé kísértette, a hol a lopott pénzt meg is találták nála.

— Köszönet. Az aradmegyei takarékpénztár a helybeli kir. főgymnasium és áll. főreáliskola ifjusági segélyző egyesületének 20 frtot adományozott, mely kegyes adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

HYMEN.

Schwarcz Márton csász. és kir. 33-ik gyalogezredbeli hadnagy-kezelő-tiszt eljegyezte özv. Deutsch Simonné urnőt, Tisch Mór dr. városi kerületi orvos nővérét.

Ahleitner László, az aradi-csanádi egyesült vasutak gépészmérnöke, a napokban tartotta eljegyzését özv. Náttly Sebestyénne urnő kiválóan szép és kedves leányával, Emilia kisasszonnyal.

Adler Mór görbedi birtokos e hó 6-án esküdt örök hűséget Aradon Pollák Jankának, özv. Pollák Sámuelné kedves leányának.

Stern Rezső dr. új-szent-annai gyakorló orvos jegyet váltott Schlesinger Berta kisasszonnyal, Schlesinger Ignác bor-nagykereskedő leányával Komáromban.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Meghívó. Az „Aravidéki Tanítóegylet“ igazgató-választmánya ma reggel 8 órakor rendes ülést tart az egylet helyiségében. Tárgyak: 1. Az egylet képviseltetése a) az „országos bizottság“ gyűlésén, b) a „Nemzetközi egészségügyi kongresszus“ ülésén. 2. A névmagyarosítás ügye. 3. A XXV. közgyűlés. 4. Új tagok felvétele. 5. Folyó ügyek. — E gyűlésre a t. tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Márczius 10. (Szombat) Troubadour, opera; Sirovatka Károly vendégfellépésével.

A vasgyáros.

— Két vendég egyszerre. —

A kettős vendéjátékra megtelt a ház. A közönség melegen fogadta mind a két vendéget. Külső hatásban tehát nem volt hiányosság. Sajna, nem mondhatjuk ezt egészben véve az előadásról, a mely egy-két kimagaslóbb jelenéstől eltekintve, nagyon a megszokott mederben folyt.

Ivánffy Jenő több helyen érvényesülő önálló felfogással játszotta Derblayt. Intelligenciája, rokonszenves megjelenése előnyére váltak alakításának. Mindenesetre jobb lett volna, ha szereplését komolyan veszi s megfelelő arcjátékkal kíséri, mert nem egy drámai erőt igénylő jelenésénél észrevehetővé vált, hogy jól mulat. Öntudatos hatásos gesztusai közé sűrűn vegyültek fölösleges pózeok. Legkiválóbban második felvonásbeli végjeleneete sikerült, mikor az érzelmek gyors változatait hiven tükrözte vissza. Nyílt színen is tapsolták.

Ujházy né-Székelly Cornélia asszony nagyon szép Claire volt. Szerencsésebb estje volt az elsőnél. Az első két felvonásban kegyes volt, holott az igazi Claire csak hideg és szeszke, hanem később eltalálta a sziv igazi ünneplését és érzéseit valószínűvé tudta tenni. Az a ünneplés, a melyben férjétől búcsuzik, színvonalos volt. A közönség a szép Clairet sűrűn óriási gyönyörűsége miatt, hol a vidék, a diáról szólunk ezután, a ki az ünneplés betegsége folytán kénytelen volt Gyuláné urnő kegyesét átvenni. El kell ismerünk s ár hely nem ritt ki a keretből s könnye-ros Beni, Himpfne

dén mozgott a körben, mely nem az ő szerepköréhez való.

Fenyvesi (Bligny), Balassa (Moulinet), Bácsné (marquisné), Rónaszékyné (Athénais), Kendy Boriska (Susanne) és Szébenyi (Prefont) ismert, ügyes alakokat mutattak be.

* Munkácsy Mihály „Arpád Honfoglalása“ című mesterművének mindennemű reprodukciójára az egész kontinensre kizárólag egyedül jogosított „Könyves Kálmán“ magyar irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság Budapestben, VIII. kerepesi-ut 19. szám tudomására hozza a nagyérdemű magyar közönségnek, hogy f. évi márczius havában az „Arpád honfoglalása“ című korszakalkotó festménynek az eredetihez hűen színezett (aquarell) modorban reprodukált képét közre-bocsátotta, azon meggyőződésben, hogy azt minden honfi, kinek szívet édes hazája iránti szeretet lakja, örömmel üdvözölni és megszerezni fogja. Ezen kép felettébb sikerült, valóságos művészies reprodukciója hivatva van arra, hogy minden magyar lakot ne csak diszítse, hanem hogy eszményileg minden magyar honpolgárban ébreszse és fokozza a hazafias önértéket és azt örökre tartsa fenn. Büszkeséggel hirdeti a „Könyves Kálmán“ magyar irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság, hogy ismét sikerült neki nagy anyagi áldozatok árán oly jogot megszerezni, melynek révén a kifizetett czélja felé tovább haladhat; mely cél abban áll, hogy mint magyar vállalat a magyar közönséget az eddig a külföldi üzérkedő nyomdai vállalatok által drága pénzen behozott fércnyomatoktól megszabadítsa és a magyar közönséget oly művészies reprodukciókkal lássa el, melyek állandó műbecsrel bírnak. „Arpád honfoglalása“ című Munkácsy Mihály hazánkfa legremekesebb festményének híre futotta már az egész világot és az érdeklődés ezen kép iránt, mely a magyar kormány által az új országház gyűlési nagy termének diszítésére rendeltetett meg, még a külföldön is igen nagy. De a legnagyobb érdeklődés hazánkban kelti ezen remek mű. „Arpád honfoglalása“ című festménynek aquarell modorban (az eredeti festmény után hiven színezett modorban) reprodukált és a „Könyves Kálmán“ magyar irodalmi és könyvkereskedési részvénytársaság (Budapest VIII. kerepesi ut 19) által közre-bocsátott képnek nagysága: 105 czm. széles (hosszu), 60 czm. magas margóval együtt, melyhez körülbelül 12—15 czm.-nyi széles keretet számítva, bekeretezett kép nagysága 120 czm. széles (hosszu), 72 czm. magas. A keret gazdagon diszítve és aranyozva van, a kép üveg alatt és fahátlappal elítva lesz elhelyezve. „Arpád honfoglalása“ színezett aquarell reprodukciójának ára ily keretben az ország minden állomására bérmentesen szállítva 32 frt. Ugyanezen kép remek diszítésű (mágnás) keretben fényezett aranyozással 60 frt. A remek vállalatot, melyért érdemes pénzt adni, melegen ajánljuk a közönség figyelmébe.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A lakodalmi üsző története. Jó barátságban éltek Ruzs Mojsze, Balmos Gyorgye és Domokos János simándiak és annyira szaratték egymást, hogy mikor Domokos János egy leányrokona valami legényt fogott magának, ki elveszi feleségül, elhatározták, hogy közösen kiházasítják a leányt. Hanem szegény ördögök voltak és először is a lakodalmi üsző akadtak meg. Honnan vegyék? mert pénzüik nem volt. Hanem azért nem akadtak fenn ezen a csekélységen. Hangzott a duhaj jó kedv a lakodalmon, legvigabban volt a három jó barát, kik ilyen tisztességgel adták férjhez a czimbora leányrokonát, hiszen volt a lakodalmi üsző. Csak az a kár, hogy a szép lakodalom után olyan csunya dolgok kerültek napvilágra. Mert kiszült, hogy mikor a lakodalom volt, a varsándi határból eltűnt egy üsző, és még azt is megtudták, ez az üsző ott szerepelt a lakodalmon. E miatt az üszőlopásért állott tegnap a kir. törvényszék előtt Ruzs Mojsze, Balmos Gyorgye, Domokos János. A leány iránti jóindulatot (!) Ruzs és Balmos 10—10 havi és Domokos János 12 havi börtönnel fogja megfizetni. A tárgyalán Petru orgazdaság vétségeért 3 hónapot kapott.

§ Szerződés az ivásra. Eredeti emberek laknak Ityón. Miark Partonie és Ilka Vaszillie odavaló lakosok megegyeztek egy-

más között, hogy felváltva más-más fogja a vasárnapi pálinkaczeget fizetni. Eljött az első vasárnap és Mark uri módon fizette a kettesben megivott pálinkát. — Eddig minden rendben ment, hanem a második vasárnap vont válaszfalat az eddig jó barátok közé. Ilka Vaszillie ugyanis nem akart fizetni, pedig a megállapodás szerint most reá került a sor. Ezen aztán összeverekedtek. — Ilkának olyan szerencséje volt, hogy ő verte meg Márkot, pedig ő nem fizetett. Hanem a hétfő Ilkára csakugyan „blau Montag“ lett, mert Márk úgy visszaadta a kölcsönt, hogy hatalmas kék foltok mutatták testén a verekedés nyomait. A aradi kir. törvényszék a két jó madarat tegnap ítélte el: Márkot 3 havi, Ilkát 14 napi fogházra. Az ügyész megnyugodott az ítéletben.

§ Új ítélet a „Szajkó“ sajtópörében. A „Szajkó“ sajtópörében, melyet egy volt aradi virágárusleány indított meg Horváth Vilmos és Roskovitz Arthur ellen, tudvalevőleg már egy ízben hozott ítéletet a nagyváradi sajtóbíró az esküdtszék marasztaló verdiktje alapján. A kuria azonban az inkriminált cikkek közül többre nézve már elévültnek találta a panaszt és ezért új ítélethozatalra utasította a nagyváradi sajtóbírókat. Az ítéletet ma hozza meg és hirdeti ki a törvényszék.

TÁVIRATOK.

Üzlet Kossuth betegségevel.

Budapest, márczius 9. (Saját tud. táv.) Helfy Ignác levelet intézett egy turini barátjához, amelyben tudatja, hogy valamivel később Turinba szándékozik utazni. Am ha Kossuth állapota veszélyes volna, akkor leutaznék azonnal Turinba.

Erre a levélre megjött a felelet. Helfy barátja azt írta, hogy Kossuth állapota korántsem olyan veszedelmes, mint azt korpoltálják és nem érti, hogy Basso, Kossuth orvosa miként ülhet föl azoknak, akik Kossuth állapotát úgy aknázzák ki, amint kiaknázzák.

Ehhez nem kell kommentár!

Ezen tudósításunkat megerősíti egy második távirat, melynek értesítése szerint súlyos ugyan Kossuth állapota, de nem annyira, hogy közvetlen katasztrófától kellene tartani. A táviratot következőkben adjuk:

Turin, márczius 9. (Saj. tud. táv.) Kossuthnak csak romjai maradtak. Látása, hallása annyira meggyengült, hogy a beszédet sem érti s néha hozzátartozóit sem ismeri meg. Annyira gyenge, hogy már kétszer összerogyott. Egész napi tápláléka egy pohár tej, tojás, néhány kanál leves, ami nem elég erőgyűjtésre. Orvosai konsiliumot akarnak tartani, de Kossuth nem engedi. Néha felkel ágyából, íróasztala mellé ül, ujságot vesz kezébe, de nem képes olvasni. Tegnap így sóhajtott fel: „Ideje volna, hogy vége legyen már! Egyre várom a halálra!“ Imminens veszélytől nincs mit tartani.

A klerikális agitáció.

Budapest, márczius 9. (Saj. tud. táv.) Károlyi Gábor gr. ma egy nyomtatott felhívást mutatott meg az „Aradi Közlöny“ levelezőjének, mely így hangzik:

„A sajtó ügyében a meddő aspirációk teréről a cselekvés terére kell lépnünk.

„Hogy mit tehetünk, attól függ: mily arányu részvételre számíthatunk; és ez iránt a jövő márczius hó 16-ig tisztába kell jönnünk. Azt kérjük tehát, hogy szives válasza által mielőbb tájékozni, egy bizonyos összeget egyszersmindkorra megajánlani s hathatós befolyásul ügyünk megajánlani s hathatós befolyásul ügyünk más barátait is hasonló ajánlatra fölhívni, és a megajánlott összegnek legalább felét a tulsó lapon kitöltendő nyilatkozattal együtt beküldeni sziveskedjék.

Mi viszont kötelezzük magunkat, hogy a beérkezett pénzekről minden esetre számot adunk. Esetleg a megajánlott összegeknek megfelelő számú részvényeket kézhez szolgáltatjuk, s az ezen részvények alapján létesítendő irodalmi vállalat vezetéséről és ellenőrzéséről gondoskodni fogunk addig is, míg ezt az alakítandó részvénytársulat a maga rendje és módj szerint teheti.

Budapest, a postabélyeg kelte.

Zichy Nándor gr. Eszterházy M. Móricz gr.
kire a küldemények ozimzendők:
Budapest, VIII kerület, Eszterházy-utca 30. szám.

A »tulsó lap« említett nyilatkozata így hangzik és néz ki:

»Alólirottak« vett felhívás értelmében a sajtó terén kifejtendő akcióra a nevük után kitett összeget egyszersmindenkorra megajálják s ennek ez alkalommal le nem fizetett részét is annak idején beküldeni késznek nyilatkoznak.

sz.	As aláíró neve és állása	Lakása	Megállapított osztrák értékk forint	Lehető

A gyűjtő aláírása:

Nyomatott a »Szent Geilért« nyomdában Budapesten.

rhhez sem kell kommentár!

Pénzügyi tanácskozás.

Budapest, márcz. 9. (Saj. tud. távirata.)
Wekerle miniszterelnök ma folytatta tanácskozásait Mecenseffyvel, az osztrák-magyar bank vezértitkárával.

A házassági javaslat.

Budapest, márczius 9. (Saj. tud. táv.)
A »Budapesti Hírlap« azon hire, hogy a kormány a házasságjogi javaslatok közjogi vonatkozásain a függetlenségi kívánására változtatott volna, — valótlan.

Párbaj miatt elítélve.

Budapest, márcz. 9. (Saj. tud. táv.)
A bíróság párbaj miatt Gajári Ödönt egy havi, Kovách Kálmánt hat heti, Csávozszy Lajost három havi államfogházra ítélte.

Jótevény örökösök.

Budapest, márczius 9. (Saj. tud. táv.)
A Kraus Mayer örökösök 40 ezer frtot osztogatnak jótevény célokra.

Párpajok a fővárosban.

Budapest, márcz. 9. (Saj. tud. táv.)
A Rohonczy Gedeon és ifj. Báttaszéki Lajos között a liberális nagygyűlésen felmerült affaire-t ma délben intézték el karddal. Rohonczy néhány ártalmatlan lapos vágást kapott. Báttaszékinék több lapos mellett jutott éles vágás is. Rohonczynak br. Nopcsa Elek és gr. Andrassy Gyula segédkeztek.

Budapest, márczius 9. (Saj. tud. táv.)
Másik párbaj is volt. A »Neptun«-bálon Hoffmann János földhitelintézeti tisztviselő a zsidókra sértő megjegyzést tett, mire Boros Dezső magkereskedő pofon ütötte. A segédek három golyóváltást állapítottak meg. Boros harmadik golyója befuródott Hoffmann jobb halántéka alatt s szétromcsolta állkapcsát s nyakcsigolyája alatt megállt. A vér ujjnyi sugárban ömlött ki, mit az orvosok elállítottak. Hoffmant ko-

sárban vitték a kórházba, állapota életveszélyes.

Izgató pópa.

Totesd, márczius 9. (Saj. tud. táv.)
A görög katolikus lelkész tegnap egy fiatal párt esketett meg s utána izgató beszédet mondott. »Nemsokára megjönnek a mi napjaink is! — úgy mond, — csak egy második Jankura van szükségünk, ki vezérünk legyen, akkor majd inni fogunk végrevalahára a gyűlölt székelvérből.« Az egész község lakossága izgatott. A pópát feljelentették, a vizsgálatot elrendelték ellene.

A monarchia és a szerb válság.

Páris, márczius 9. (Saj. tud. táv.)
A »Figaro« beszélgetett Milánnal, ki kijelentette, hogy az osztrák-magyar monarchia a jelen szerb állapotra nem volt befolyással s a válság tisztán belügyi jellegű. Szerbia érdeke a Monarchiával a lehető legbarátságosabb viszonyban élni. Kifakadt a radikálisok ellen, kiknek törvényhozása Ravacholhoz méltó. Végül kijelentette, nem tudja, meddig marad Belgrádban.

Forrongás az adó miatt.

Bukarest, márcz. 9. (Saj. tud. táv.)
Krasnában, a folcsini kerületben, az új adók behozatala miatt szintén fordultak elő parasztlázadások, a katonaság azonban helyreállította a rendet.

Okmánytolvaj ügyvéd.

Bukarest, márczius 9. (Saj. tud. táv.)
Egy botrányos ügy képezi jelenleg a közbeszéd tárgyát. A »Reskoiu« szerint ugyanis Populeanu, a felebbviteli bíróság főügyésze Joachinovicit tekintélyes ügyvédet rajta kapta, mikor a harmadik ügyosztály levéltárából egy igen fontos okmányt el akart lopni.

Az orosz gabonakivitel.

Odessa, márcz. 9. (Saj. tud. táv.)
Februárban 70 gőzös indult el gabonával, többnyire Angliába. Csak árpában is fél millió mázsát szállítottak a külföldre. Jelenleg 28 gőzös vár rakodásra a kikötőben.

KÖZGAZDASÁG.

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi márcz. hó 8. Hízott sertésárak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli súlyban) 50.—51. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 50.—51.— krig. Fialal nehéz (pkint 320 klgon felüli súlyban) 53.5—54. krig. Fialal közép (pkint 251—320 klg. súlyban) 51.—52. krig. Fialal könnyű (pkint 250 klg. terjedő súlyban) 50.5—51. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgon felüli súlyban) 49.—50 krig. — Közép (pkint 220—280 klg. súlyban) 49.5—50. krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő súlyban) 49.—50. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli súlyban) 50.—51. krig. Közép (páronkint 220—260 klg. súlyban) 50.—51. krig. — Könnyű (páronkint 220 klg. terjedő súlyban) 48.—49. krig. — Sertésárak szám 1894. márcz. hó 6-án volt készlet 138,560 darab. 1894. márcz. hó 7-én felhajtott: 3075 darab 1894. márcz. hó 7-én elszállított 2774 drb. 1894. márcz. 8. maradt készletben 138,861 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: változatlan.

Szeszüzlet.

— Márczius 9. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnatőzsde

— Az »Aradi Közlöny« távirati tudósítása. —
Budapest, márczius 9. d. n. 5 óra.

Gabona	Állapot	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	7.25—7.70
	tiszavidéki	„	7.30—7.70
	pestvidéki	„	7.25—7.70
	fehérmegei	„	7.25—7.70
	bácskai	„	7.35—7.75
észak-magyarországi	„	„	„
Rozs	—	lanyha	5.45—5.70
Árpa	takarmány	osond.	6.—6.40
	égetni való	„	6.65—7.50
	sőrfőzdei	„	7.90—9.25
Zab	—	lanyha	6.95—7.40
Tengeri	bánsági	lanyha	—
	másnemű	„	4.60—4.70
Kaposzta-repcze	—	lanyha	—
Köles	—	osond.	4.10—4.50
	—	„	„
Buza	tavasza	lanyha	7.50—7.51
	junius 1894	„	7.27—7.29
	ősze	„	„
Tengeri	május-junius 1894	szilárd	—
	szept-október 1893	„	4.90—4.92
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	—
	Budapest sz. ősze	„	6.89—6.91
Kaposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	osond.	12.05—12.10

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. márczius 9.

Magyar aranyjárdék 4%	118.20
Magyar koronajárdék 4%	95.15
Magyar arany 4 1/2%	125.50
Magyar ezüst 4 1/2%	102.25
Magyar keleti vasut 1876.	122.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	95.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Osztrák papírjárdék	98.25
Osztrák járdék ezüst	98.—
Osztrák járdék arany	120.25
Korona járdék	—
1860-ki államsorsjegyek	146.50
Osztrák-magyar bankrészvény	102.5—
Magyar hitelbank részvény	440.—
Osztrák hitelintézet részvény	367.80
Osztrák-magyar államvasut	338.—
20 frankos arany (Napoleonador)	—
Német birodalmi márka	61.1
London	124.86
Páris	49.65

VIZJELZÉS.

1894. évi márczius hó 9-én reggel 8 órakor észlelt víz-állások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás		Jégvastagság
			eztimétr.	oztimétr.	
Branyicska	+ 1°	felhős	+ 92	—	—
Soborsin	—	—	—	—	—
Radna	—	—	—	—	—
Arad	—	ködös	— 67	—	—
Makó	+ 4°	derült	+ 31	—	—
Szeged	+ 3°	derült	+ 108	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1894. márczius 9.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Aradvárosi

Évadbérlet szünet.

színház.

Havibérlet szünet.

Szombaton, 1894. évi márczius hó 10-én:

SZIROVATKA KÁROLY ur, a magyar királyi operaház énekművészenek vendégfellépésével:

TROUBADOUR

Nagy onera 4 részben. Irtá: Cammarano Salvator, jét szerzette: Verdi. Olaszból fordította: Nádask.

SZEMÉLYEK:

Luna, gróf.	Hv
Leonora	R 394.
Ines, Leonora barátnéja	H
Mauricó	„
Fernandó	„
Ruiz	„
Azucona, cigányzó	„

Kezdeté 7 órako

Felelős szerkesztő: Vass

Arad szabad királyi város polgármesterétől.
79 | 894. pm. 51 9-02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről köz-
hírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és
a város által kezelt alapokból törlesztési köl-
csönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8%
a melyből töke törlesztésre esik 2%, 26 fél évi
törlesztésre 7 1/2%, melyből töke törlesztésre
1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7% am-
elyből töke törlesztésre 1% számoltatik el. A
kölcsönvevők jogában áll a kölcsönt a tör-
lesztési időn belül is félévi felmondásra a fél-
évi kamat különbözet megtérítése mellett
vissza fizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,
királyi tanácsos polgármester.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.
1978 | 894. k. h. sz. 3-3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizott-
ságának 3237/131-881. sz. a. kelt s a nagy-
méltóságú m. kir. belügyminiszterium által
54186 | 884. sz. a. jóváhagyott szabályrendelet
alapján felhivatnak a ház, kert, szőlő és föld-
tulajdonosok és bérlők, hogy udvarukban, kert-
jükben, szőlőjükben és tanyaföldjeiken levő
gyümölcs és díszfákról, bokrok és cserjékről a
hernyófészkeket és petegyűrűket folyó évi
márczius hó 15-éig leszedessék és azokat
tűzveszélyre alkalmat nem szolgáltató helyen el-
gessék, — tavasz és nyár folyama alatt mutat-
kozó hernyókat és hernyóhálókat leszedessék és
elgessék.

Egyben minden tulajdonos és bérlő felhi-

vatik, hogy amennyiben szomszédja a fennebbi
kötelezettségnek eleget nem tenne, azt a kapi-
tányi hivatalnál bejelentse.

Erről az érdekeltek azon hozzáadással ér-
tesítettnek, hogy a rendes hernyózást mulasztó
tulajdonosok vagy bérlők a hivatkozott szabály-
rendelet 4. §-a értelmében azonfelül hogy az el-
mulasztott munkát az ő költségükre hivatalból
fog elrendeltetni 25 frtig, a bejelentést mulasztó
szomszédok pedig 10 frtig terjedhető pénzbir-
sággal fogják büntettetni.

A kártékony rovarokat pusztító éneklő ma-
darak kiméltése különösen ajánlatik a lakosság
figyelmébe.

Aradon, 1894. február 15.

A főkapitány ur helyett:

Nyáry Béla
alkapitány.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1893. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,10	1,55	10,—
Szolnok	11,14	4,02	1,37
Csaba	2,18	5,57	4,37
Kétegyháza	2,49	6,15	5,08
Lökösháza	3,07	—	5,26
Kurtics	3,23	6,39	5,43
Szofronya	3,35	—	5,55
ARAD érkezik	3,50	6,57	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,25	8,20	9,45
Szofronya	11,41	—	10,02
Kurtics	11,53	8,38	10,16
Lökösháza	12,09	8,49	10,35
Kétegyháza	12,32	9,03	11,—
Csaba	1,23	9,25	11,45
Szolnok	4,20	11,46	3,00
BUDAPEST érkezik	7,25	1,50	6,30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,25	6,35	4,30	—
Glogovác	2,43	6,46	4,42	—
Gyórok	3,20	7,08	5,03	—
Paulis	3,40	7,19	5,14	—
Radna-Lippa	4,00	7,37	5,32	—
Konop	—	8,00	5,56	—
Berzova	—	8,15	6,12	—
Tótvár	—	8,38	6,41	—
Soborsin	—	8,56	7,01	—
Piski	—	11,16	9,59	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,29	—
Tövis érkezik	—	1,20	11,56	—

Erdély felől.

	éjjel	este
Tövis indul	3,04	1,35
Gyulafehérvár	3,40	2,14
Piski	5,52	3,59
Soborsin	8,16	6,26
Tótvár	8,37	6,42
Berzova	9,08	7,07
Konop	9,24	7,24
Radna-Lippa	9,58	7,56
Paulis	10,12	8,08
Gyórok	10,25	8,20
Glogovác	10,48	8,44
ARAD érkezik	11,00	8,55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5,18	4,35
Szofronya	5,31	4,57
Kurtics	5,44	5,17
Lökösháza	6,00	5,41
Kétegyháza	6,18	6,20
Kigyós	6,31	6,43
Csaba	7,04	7,00
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
Nagyvárad indul	4,29	—
Ünnepélyes keresztel	7,10	7,09
Óriási győzelem	7,24	7,24
hol a vidék	7,40	7,47
Az ünnep	7,59	8,14
Gyuláné urna	8,17	8,38
sárhelyi	8,30	8,53
ros Beni, B	8,45	9,10

Himpfner

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6,25	11,30	5,58
Uj-Arad	6,43	11,54	6,09
Németságh	7,05	12,19	6,27
Vinga	7,32	12,47	6,46
Orczifalva	7,48	1,04	6,58
Merczifalva	8,03	1,20	7,09
Szt.-András	8,19	1,38	7,21
TEMESVÁR érkezik.	8,42	2,04	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,00	1,11	8,15
Szt.-András	8,20	1,39	8,45
Merczifalva	8,34	1,57	9,05
Orczifalva	8,45	2,16	9,21
Vinga	9,02	2,41	9,46
Németságh	9,17	2,58	10,11
Uj-Arad	9,34	3,31	10,35
ARAD érkezik.	9,44	3,45	10,55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	7,50	6,30
Simánd	8,22	7,01
Kisjenő-Erdőhegy	9,10	7,40
Székudvar	9,29	7,56
Sikló	9,44	8,11
Ottlaka	9,58	8,25
Elek	10,15	8,40
KÉTEGYHÁZA érkezik.	10,30	8,55

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,20	3,05
Elek	5,32	3,25
Ottlaka	5,41	3,37
Sikló	5,51	3,50
Székudvar	6,02	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	6,18	4,39
Simánd	6,42	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik.	7,05	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	délután	este
MEZŐHEGYES ind.	10,37	8,35
Kamarásmaj.	10,47	8,47
Nesze	10,54	8,57
Kovács háza	11,10	9,15
Bánhegyes	11,31	9,38
M.-Bodzás	11,51	10,00
Bánkut	12,02	10,14
KÉTEGYHÁZA érkezik.	12,20	10,35

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	3,00	5,15
Bánkut	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	3,40	5,49
Bánhegyes	4,02	6,06
Kovács háza	4,25	6,23
Nesze	4,39	6,34
Kamarás-major	4,48	6,42
MEZŐHEGYES érkezik.	5,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5,00	9,00	4,25
Szt.-Tamás	5,24	9,22	4,54
Pécska	5,43	9,36	5,20
Battonya	6,12	10,01	5,56
Tompa	6,24	10,11	6,09
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,55
Csanád-Palota	7,22	11,00	7,22
Nagyalak	7,39	11,15	7,44
Apátfalva	8,01	11,35	8,10
Makó	8,26	11,56	8,44
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,01
SZEGED érkezik	9,33	1,00	9,57

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2,42	6,00	3,00
Kis-Zombor	3,32	6,46	4,08
Makó	3,55	7,05	4,50
Apátfalva	4,14	7,24	5,15
Nagyalak	4,34	7,45	5,42
Csanád-Palota	4,48	8,00	6,02
Mezőhegyes	5,20	8,28	7,00
Tompa	5,44	8,50	7,27
Battonya	5,58	9,02	7,42
Pécska	6,24	9,26	8,10
Szt.-Tamás	6,40	9,39	8,24
ARAD érkezik	7,05	10,00	8,50

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.
ARAD indul	6,30	5,15
Ötvenes	6,48	5,34
Zimánd-Ujfalu	6,55	5,41
Uj-Szt-Anna	7,22	6,07
Világos	7,46	6,31
Muszka-Magyarád	7,58	6,38
Pankota	8,04	6,48
Apatelek	8,37	7,21
Borosjenő	8,48	7,32
Bokszeg-Beél	9,12	7,56
Borossebes-Buttyin	9,44	8,26
Almás-Alcsill	10,13	8,55
GURAHONCZ érkezik.	10,30	9,12

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4,15	3,00
Almás-Alcsill	4,32	3,17
Borossebes-Buttyin.	5,02	3,47
Bokszeg-Beél	5,31	4,16
Borosjenő	5,56	4,41
Apatelek	6,06	4,51
Pankota	6,45	5,29
Muszka-Magyarád	6,51	5,35
Világos	6,58	5,42
Uj-Szt-Anna	7,24	6,08
Zimánd-Ujfalu	7,44	6,30
Ötvenes	7,50	6,35
ARAD érkezik	8,09	6,52

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	9,00	7,40
Csermő érkezik	10,00	8,40

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,30
Borosjenő érkezik	5,50	4,30

SANTAL-CAPSELN VON MIDY

A mindenféle titkos nemi betegség és hólyaghurut ellen, mint gyógyszer ez előtt oly általános közkeveltségben

reszesült Copaiva-balzsam, ma már alig jön használatba, részint kellemetlen szaga és íze, részint a felbűfögés, hányinger s más egyéb gyomor bajok miatt, melyeket használata okoz.

A Midy ur által feltalált tiszta, lepárolt Santal-Szesz nem bir ezen kellemetlen tulajdonok egyikével sem s 48 óra alatt még a legidültebb s legfájdalmasabb kifolyásoknak is a nélkül, hogy a gyomornak terhére lenne, s minden befecskendezés segélye nélkül csaknem teljes megszűntét idézi elő.

Egy üveg ára használati utasítással s 50 to-kocskával 2 frt 10 kr. 145 2-12

Raktárhelyiség: Páris, 8. Rue Vivienne.

Kapható Török József gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS

„Angyalhoz“ címzett gyógyszer-tárában Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. szám.

Olesó pénzt

szerzek földbirtokra és városi lakházakra, amely visszafizethető

1-50 év alatt.

Rosenzweig Ödön

Budapest, Nefelejts-utca 7. szám.
312 3-5

Pályázati hirdetés.

Aradvármegye tek. törvényhatósági bizottságának 893. 720. sz. közgyűlési határozata folytán, 4875 frt költséggel egy új iskolának építése engedélyeztetvén, az építés keresztülvitelére vállalkozni szándékozókat felkértem, f. évi március hó 20-ig zárt ajánlataikat Arad-Szent-Márton róm. kath. hitközségi előjáróságának benyújtani.

Az építkezési tervrajz és költségvetés ugyan ezen község előjáróságánál a hivatalos órákban bármikor megtekinthető.

Kelt Arad-Szt.-Márton, 1894. február 25.

A hitközség előjárósága.

M. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

5371. sz.

I-3

Pályázati hirdetmény.

Pályafentartási fák szállítására.

A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének vonalain az 1894. évben még 422.151 m³ faragott puhafa szükségeltetik, melynek szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Ezen anyag pontos méretei a részletes jegyzékben illetve ajánlati mintában vannak felsorolva.

Az üzletvezetés fenntartja magának a jogot, hogy a tényleges megrendelés alá kerülő köbméter összmennyiségből a méretjegyzékben előforduló legkisebb és legnagyobb szélesség, hosszúság és vastagság határain belül az 1894. év folyamán még további 30%-ot ugyanazon ajánlati árak és feltételek mellett megrendelhesen, miért is a nyertes szállítók megfelelő faanyagot kötelesek készletben tartani.

Az ajánlati árak az ajánlati mintán kitün-

tetett egységek szerint számban és szóban teendők ki.

Az esetben, ha nem átlag árak ajánlatnak, az ajánlati minta jegyzet rovatában kitüntetett méretcsoportok szerint lesznek az ajánlati árak kitüntetendők.

Az ajánlat az egész szükségletre, vagy annak bármely részmenységére is szólhat.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok ezen külczimmel: „Ajánlat pályafentartási fák szállítására 5371. számhoz“ 1894. évi április hó 8-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

Bánompénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1894. évi április hó 7-ének déli 12 óráig az aradi üzletvezetés gyűjtőpénztárába leteendő, esetleg oda posta útján beküldendő.

A szállítás az anyagok szállítására nézve fennálló 129,381/91. sz. általános, valamint az épület és vágott pályafentartási fákra vonatkozó 136,719/92. sz. különleges feltételek alapján eszközöndök, mely feltételek a m. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetésnél naponként a hivatalos órákban megtekinthetők.

Mindegyik ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a vonatkozó szállítási feltételeket ismeri és azokat egész terjedelmében elfogadja.

A pontosan betartandó szállítási határidő az ajánlati mintán ki van tüntetve.

A jelen pályázat tárgyát képező faanyag a m. kir. államvasutak valamely állomására bérmentve szállítandó, ahol az minőségileg és mennyiségileg átvétetni fog. Amennyiben azonban a minőségi átvétel a termelési helyen eszközöltetnék, tartozik szállító a minőségi átvételt teljesítő közegek napidijait és fuvarkölségeit megfizetni.

Az ajánlatban a fák termelési helye valamint az is kitüntetendő, vajjon azok usztatott vagy nem usztatott tönkökből állítottak-e elő. Minden szállító köteles a magy. kir. államvasutak munkaképtelenné vált vagy elhalt és nyugdíjigényre nem jogosított alkalmazottai, illetőleg ezek családtagjai segélyezésére létesített alaphoz a szállítás után érdembe hozandó összeg 1/10%-val (100 frt után 10 kr) hozzájárulni, mely járulék a számlák kifizetése alkalmával vonatik le.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek a kitűzött határidő letelte után, vagy távirati uton tételnek, vagy amelyekben vakarások fordulnak elő, végre olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz nem tétellett, figyelmen kívül fognak hagyatni.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közt tekintet nélkül az árra szabadon választhasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti mennyiség szállítását is átengedhesen az esetben, ha a részmenység elfogadása az illető ajánlatban világosan ki nem záratott és végre, hogy a cél elérésére bármily más irányu intézkedést is tehessen.

Az üzletvezetés fenntartja magának azon jogot is, míg addig, míg az ajánlatok felett döntőleg határozná, egyes ajánlattevőknél az ajánlati árak mellett megrendeléseket tehessen, az illető ajánlattevők ezen megrendeléseket teljesíteni kötelesek a nélkül, hogy ebből folyólag a szállítás végleges átengedését követelhetnék.

Arad, 1894. március hóban.

Az üzletvezetés.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetés Arad.

4314 | 1. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Arad állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1894. évi május hó 1-vel kezdődik és tart ezen naptól számított három éven át, vagyis 1897. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételezzük, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a borítékon

„Ajánlat az aradi pályavendéglő bérletére“ felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve f. évi április hó 1-én, déli 12 óráig az előirt üzletvezetés I. osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 400, azaz négyszáz o. é. forint készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb folyó évi március hó 31-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárában Aradon leteendő.

Ezen feltételektől eltérő, avagy nem a kitűzött határidőre beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Arad. 1894. február hó.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

190 | 94. g. sz. ü.

I-3

Hirdetmény.

A városi színházépület déli bérházának I-ső emeletén levő 3. számú, jelenleg br. Simonyi Lajosné urnő által birt és 5 utcái-, 1 elő-, 1 cselédszobából, konyhából s kettős kamarából álló lakás f. évi május hó 1-től kezdve bérbeadó.

A bérbevétel iránt a gazdasági szék elnökénél lehet jelentkezni.

Arad, 1894. február hó 19-én.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

2008 | 894. kh. sz.

129 | 3

Hirdetmény.

Tapasztaltam, hogy a kövezett s aszfaltjárdákat a háztulajdonosok naponta le nem seprettik, minek folytán a járdák száraz időben szennyesek s esős időben igen sárosak.

Miután a gyalogutak gondozásáról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében a járdák tisztántartásáról a háztulajdonosok tartoznak gondoskodni, figyelmeztetnek, hogy kik ezen szabályrendelet ellen vétnek, az idézett szabályrendelet 9. §-a értelmében fognak megbüntettetni.

Arad, 1894. február 15.

A főkapitány ur helye

Nyáry Béla,

alkapitány.

215 | 894. gazd. sz.

I-3

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke
1. a városi kövezeti alapjának terhére ez évben elrendelt munkák u. m.:

1. a nagy-körut egy részének csatornázásával, feltöltésével, valamint a Baross-park mentén támfal építésével,

2. a Batthyányi- és Révai-utczák egyrészének csatornázása, feltöltése és átkövezésével,

3. a Sina-utca egyrészének átkövezésével,

4. a vágóhid-utczában a választó-utczától a Demeter-utczáig terjedőleg tervezett csatornázással összekötött munkák teljesítésének elvállalása és

II. 900 köbméter kocsit kövezéséhez alkalmas tört könek szállítása iránt 1894. évi március hó 12-én délelőtt 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár az egyes munkákra nézve a következő:

az 1. alatti munkákra nézve 7600 frt 98 kr.

a 2. " " " 5956 frt 89 kr.

a 3. " " " 718 frt 40 kr.

a 4. " " " 1610 frt 50 kr.

egy köbméter tört köre nézve 4 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli lejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak vétetnek figyelembe, ha azokhoz a pénz mellékelve van s ha az ajánlatot lejtés lenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri s fogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági szék 394. urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke

évi febr. hó 26-án tartott üléséből

Lőce